

Asia: VN/6566/2022

Lausuntopyyntö valtiovarainministeriön asetuksessa säädettävistä kunnan taloustietojen toimittamiseen sovellettavista tietosisällöistä ja teknisistä kuvauksista koskien tilikautta 2023

Lausunnonantajan lausunto

1. Lausuntonne kunnan ja kuntayhtymän raportoinnin kokonaisuudesta ja siihen liittyvästä valtiovarainministeriön asetuksesta (liitteet 1 ja 2)

Virtain kaupunki katsoo, että raportoitavien tietojen tulisi olla mahdollisimman pysyviä vuodesta toiseen muutuskustannusten minimoimiseksi. Kuntien tiedonantotaakkaa ei tule lisätä ilman erittäin vahvoja perusteita.

Kaikki muutokset aiheuttavat kunnille muutuskustannuksia joko työ- tai tietojärjestelmäkustannusten muodossa. Muutostyökustannuksia aiheutuu sekä tiedot tuottaville organisaatioille että tietoja vastaanottavalle taholle, joka vastaa tietojen käsittelystä ja tarkastussäännöistä.

Ensimmäisen kvartaalin raportointi (Q1) ajoittuu samaan ajankohtaan edellisen tilinpäätöksen raportoinnin kanssa. Tämä lisää taloushallinnon työmäärää ja heikentää raportoinnin laatua, eikä Q1 raportointi anna oikeaa kuvaa tilanteesta. Virtain kaupunki ehdottaa, että Q1 raportoinnista luovuttaisiin.

2. Lausuntonne kunnan ja kuntayhtymän palveluluokituksesta ja siihen esitetyistä muutoksista (liite 4)

Kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen asiantuntijapalvelut ja tuki

Virtain kaupunki pitää tärkeänä, että kuntien palveluluokituksessa säilyy oma luokkansa hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen asiantuntijapalvelulle ja tuelle (1120). Jatkossa hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on kuntien ja hyvinvointialueiden yhdessä hoitama kokonaisuus, joten ehdotamme palvelukuvaukseen lisättäväksi, että myös hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen liittyvä yhteistyö tulee kirjata ao. luokalle.

Ympäristöterveydenhuollon palveluluokat

Pyydämme ottamaan huomioon, että ympäristöterveydenhuollon palvelut tuotetaan usein Kuntalain mukaisissa yhteistyörakenteissa, jolloin sekä palvelun tuottaja että ostaja joutuvat erittelemään taloustiedot vastaavalla luokituksella. Raportoidun tiedon taso nykyisen luokituksen mukaan on mielestämme riittävä ja erittelemättömän palveluluokan poistaminen palveluita ostavan kunnan luokitukselta lisäisi työmäärää kohtuuttomasti suhteessa saataviin hyötyihin.

Investointien raportoinnin osalta katsomme, että eläinlääkäripalvelut (2702) tulee saada muista ympäristöterveydenhuollon palveluluokista erillisenä tietona, sillä sen investoinnit voivat olla muuhun ympäristöterveydenhuoltoon suhteutettuna merkittäviä. Tieto palvelee myös uudistuvaa lainsäädäntöä.

Opetuksen ja kulttuurin palveluluokat

Virtain kaupunki katsoo, että tiedonkeruu kulttuurifestivaaleista ja tapahtumista toteutettaisiin erillisenä tilinpäätöstä täydentävänä tiedonkeruuna (KKYTT) siten, että kunnille ja kuntayhtymille ei muodosteta uutta erillistä palveluluokkaa 3950 Kulttuurifestivaalit ja tapahtumat. Erillinen uusi palveluluokka voisi vaikeuttaa erilaisten kulttuuripalvelujen kohdentamista palveluluokille

Virtain kaupunki vastustaa Harrastamisen Suomen mallin tiedonkeruun toteuttamista omana palveluluokkanaan, sillä kyseessä on valtionavustusrahoitteinen toiminta, joka tulee raportoiduksi hankeraportoinnin myötä. Toiminnan vakiintuessa pysyväksi, taloustiedot voidaan tarvittaessa raportoida kokonaisuudella KKYTT menot yhteensä -tasolla. Palveluluokituksessa harrastamisen Suomen malli tulisi mielestämme kohdentaa joko Muu opetus- ja kasvatustoiminta tai Nuorisopalvelut-palveluluokalle. Oleellista on, että tämä esitetään selkeästi raportoijalle.

Työllisyyden palveluluokat

Virtain kaupunki pitää ehdotusta työllisyyspalvelut-luokan jakamisesta ei-lakisääteisiin ja lakisääteisiin luokkiin kannatettavana. Jako on perusteltu, sillä taloustiedot työllisyyspalveluiden lakisääteisistä tehtävistä tarvitaan valtionosuuksien kustannuspohjaan kustannustenjaon tarkistusta varten.

Palveluluokan (5565) kuvauksesta puuttuu velvoitetyöllistäminen, joka on kuntien lakisääteinen tehtävä ja joka lisääntyy koko ajan. Tehtävä vaatii kunnilta paljon järjestelyjä, ohjausta, sopivien työtehtävien etsimistä ja hallinnollista työtä. Velvoitetyöllistämisen kustannukset tulevat työttömyysputken poiston ja palkkatuki-uudistuksen myötä kasvamaan.

Maaomaisuuden hallinnan palveluluokat

Virtain kaupunki vastustaa maaomaisuuden hallinta -palveluluokan jakamista maaomaisuuden hallintaan ja maankäyttösopimuksiin. Ympäristöministeriön valmisteleva esitys kaavoitus- ja rakentamislainsäädännön osalta ei ole etenemässä alueiden käytön eikä kaavojen toteuttamisen osalta. Näin ollen katsomme, että tämä esityksen pykälien toteuttamiseen liittyvä talousraportoinnin esitys ei ole

perusteltu. Kustannuksia, erityisesti kunnallistekniikan kustannuksia, ei ole mahdollista kohdistaa maankäyttösopimuksiin.

Ympäristönsuojelun palveluluokat

Ympäristönsuojelu on kunnissa euromääräisesti pieni toiminto. Ympäristönsuojelun henkilöstömäärät vaihtelevat kunnittain. Pääsääntöisesti kukin henkilö tekee sekä lupa- että valvontatehtäviä ja sekä edistämis- ja kehittämistehtäviä, mitkä ehdotuksen mukaan jakautuisivat kolmeen palveluluokkaan. Kustannusten jako kolmeen palveluluokkaan olisi hyvin työllistävää, jos se pyrittäisiin tekemään tarkasti. Käytännössä jako olisi laskennallinen, eikä antaisi luotettavaa kuvaa. Lupa- ja valvontatehtävien kokonaisuutta ei ole perusteltua jakaa kahteen erilliseen palveluluokkaan.

Ympäristönsuojelun luvituksen ja valvonnan eriyttäminen toisistaan ei ole sujuvan hallinnon kannalta tarkoituksenmukaista. Eriyttämisen haitat on todettu valtiorahallinnossa.

Sen sijaan ympäristönsuojelun jako kahteen palveluluokkaan: kehittämis- ja edistämistehtäviin sekä lupa- ja valvontatehtäviin on perusteltua. Ehdotetut uudet lisäykset palvelukuvaukseen ja huomautukseen ovat perusteltuja, mutta ne tulisi yhdistää yhteen lupa- ja valvontatehtävien palveluluokkaan.

Lisäksi mielestämme tulee ottaa huomioon, että moni näistä palveluista tuotetaan Kuntalain mukaisissa yhteistyörakenteissa, jolloin sekä palvelun tuottaja että ostaja joutuvat erittelemään taloustiedot vastaavalla luokituksella.

3. Lausuntonne eri raportointikokonaisuuksien tietosisältöihin esitetyistä muutoksista ja uusista tietosisällöistä (liitteet 3, 5 ja 6 sekä taulukkomallit)

Markkinoilla tapahtuvan taloudellisen toiminnan raportointi

Virtain kaupunki pitää edelleen kohtuuttomana vaatimusta, jonka mukaan kuntien ja kuntayhtymien tulisi raportoida Kilpailulain 30 d nojalla eriytetty markkinoilla tapahtuva taloudellinen toimintansa automatisoidusti Valtiokonttorille.

Koska eriyttämisvelvollisuus on vieläkin suhteellisen uusi asia, olisi siitä pitänyt saada nykyistä tarkempia ohjeita kunnille ja kuntayhtymille. Ohjeiden puutteellisuus on vaikeuttanut ylipäänsäkin eriytettyjen laskelmien laatimista. Niitä on laadittu esimerkiksi Excel-taulukoihin. Usein voi tulla eriytettäväksi pieniäkin toimintoja, joiden liikevaihto saattaa olla vain muutamia tuhansia euroja. Tällaisten eriytettyjen tuloslaskelmien yhdistäminen automatisoitua raportointia varten vaatii suhteettoman paljon käsityötä ja kustannukset ovat merkittäviä. Tavoitteen kannalta ne ovat myös epäolennaisia.

Lisäksi kaikki raportoivat yksiköt tulisi ilmoittaa TOLT-taulukossa. Koska kyseessä saattaa olla lukuisia pieniä yksiköitä, niiden perustietojen tuottaminen lisää vastaavasti työmäärää ja kustannuksia.

Automatisoitu raportointi ei siis ole yksiselitteistä, vaikka eriytetyt tuloslaskelmat saadaankin kunnan omaan tilinpäätökseen.

4. Lausuntonne teknisiin määritteisiin ja pakollisuuksiin esitetyistä muutoksista (liite 3 sekä taulukkomallit)

Virtain kaupunki pitää tärkeänä ehdotusta investointien sektorierittelyn poistamisesta. Käsityksemme mukaan kyseistä tietoa ei tarvita lakisääteisesti. Kyseinen sektorikohtainen automatisoitu raportointi on kunnille ja kuntayhtymille erityisen vaikeaa, ja niihin liittyvä tietojärjestelmäohjelmaosio on erittäin kallis.

Kankaanpää Minna
Virtain kaupunki